

23.4.2021

Priporočila za cepljenje proti COVID-19 in navodila za uporabo posameznih cepiv

V skladu s spremembami in dopolnitvami Nacionalne strategije cepljenja proti covid-19, ki jih je sprejela Vlada RS dne 22.4.2021, smo pripravili naslednja priporočila in navodila za uporabo posameznih cepiv.

V Sloveniji so trenutno dostopna štiri cepiva proti covid-19. Cepljenje proti covid-19 se le pri cepivu Janssen opravi z enim odmerkom, pri ostalih cepivih pa z dvema odmerkoma; priporočen presledek med odmerkoma je pri cepivu Pfizer/BioNTech (Comirnaty) tri tedne, pri cepivu Moderna štiri tedne in pri cepivu AstraZeneca (Vaxzevria) 12 tednov.

Cepivo Pfizer/BioNTech (Comirnaty) je registrirano za osebe stare 16 let in več, ostala cepiva so registrirana za uporabo pri odraslih, starih 18 let in več.

Zaradi omejenih količin posameznih cepiv in logističnih razlogov **ni mogoče izbirati med cepivi, s katerimi bi posameznik želel biti cepljen.**

Za cepljenje **oseb z zmanjšano pokretnostjo na domu** se lahko poleg cepiva AstraZeneca (Vaxzevria), uporablja tudi cepivo Pfizer/BioNTech (Comirnaty). Posodobljen povzetek glavnih značilnosti zdravila (SmPC) za cepivo Comirnaty namreč vključuje stabilnost že pripravljenega cepiva med prevozom (cepivo se torej lahko pripravi in prenese na dom, porabiti pa se mora v šestih urah).

V skladu z mnenjem PSC se **cepljenje oseb, ki so dokazano prebolele COVID-19** (izvid o pozitivnem PCR testu ali potrdilo zdravnika o prebolelem covid-19 v zadnjih 8 mesecih), lahko opravi samo z enim odmerkom cepiva proti COVID-19. Za cepljenje prebolele se ne uporablja cepiva Janssen. Če je minilo več kot 8 mesecev od začetka bolezni, prebolevnik prejme polno cepljenje, kot je navedeno zgoraj.

Osebe, ki so **dokazano zbolele za COVID-19 po cepljenju s prvim odmerkom**, prejmejo drugi odmerek cepiva istega proizvajalca do 8 mesecev po začetku bolezni.

Skladno z vrstnim redom prednostnih skupin trenutno veljavne nacionalne strategije NIJZ predlaga, da se trenutno dostopna cepiva uporabljajo po naslednjih kriterijih:

1. cepiva mRNA (Comirnaty, Moderna):

- osebe stare 50 let in več,
- posebej ranljivi kronični bolniki ne glede na starost*,
- nosečnice.

2. vektorska cepiva (Vaxzevria, Janssen):

- vsi ostali po vrstem redu v skladu s strategijo, do vključno 6. prednostne skupine,
- osebe stare 50 let in več, ki želijo biti čim prej cepljene.

Seznam bolnikov, ki jih v skladu s strategijo uvrščamo v prednostni skupini posebej ranljivih kroničnih bolnikov in kroničnih bolnikov:

*** Posebej ranljivi kronični bolniki (tik pred terapijo ali na določeni terapiji)**

1. bolniki s presajenimi organi (tudi pred planirano presaditvijo);
2. bolniki z določenimi rakavimi obolenji:
 - bolniki, ki so trenutno na kemoterapiji
 - bolniki s pljučnim rakom na radikalni radioterapiji
 - bolniki z rakom krvotvornih organov ne glede na fazo zdravljenja
 - bolniki z rakom na imunoterapiji ali prejemniki zdravljenj s protitelesi
 - bolniki z rakom, ki prejemajo zdravljenje, ki vpliva na imunski sistem, kot so inhibitorji proteinske kinaze ali PARP inhibitorji
 - bolniki po PKMC v zadnjih 6 mesecih ali če še prejemajo imunosupresivna zdravila;
3. bolniki s hudimi boleznimi pljuč: npr. cistična fibroza, težka astma (vsi, ki imajo kljub maksimalni inhalacijski terapiji in prepoznani zdravljeni komorbidnosti, še vsaj 2 poslabšanji na leto in potrebujejo sistemski steroid in/ali imajo uvedeno biološko terapijo), KOPB (vsi, ki imajo vsaj 2 poslabšanji letno in potrebujejo antibiotično terapijo ali sistemski steroid oz. vsaj enkrat letno hospitalizacijo zaradi poslabšanja), bolniki s pomanjkanjem alfa1antitripsina, bolniki z restriktivnimi boleznimi pljuč s VC < 60 % norme in bolniki z idiopatsko pljučno fibrozo,
4. bolniki z redkimi boleznimi, ki povečujejo tveganje za okužbo (npr. težke prirojene okvare imunosti);
5. osebe na imunosupresivnem zdravljenju ali s stanji, ki povečajo tveganje za okužbo (po IDSA**);
6. odrasli z Downovim sindromom;
7. odrasli na dializi ali s kronično ledvično boleznijo 5. stopnje.
8. osebe z več kroničnimi boleznimi, ki so, po presoji lečečega zdravnika, posebej ranljive.

** - odrasli bolniki s HIV: CD4 < 200 celic/mm³, otroci: < 15 % CD4

- vsakodnevno zdravljenje s kortikosteroidi: prednisolon ≥20 mg/dan (ali > 2mg/kg/dan za bolnike, ki tehtajo < 10 kg) ali ekvivalent ≥ 14 dni - bolniki na bioloških zdravilih (npr. zaviralec TNF-α, rituksimab)

Kronični bolniki

- bolniki, ki se zdravijo zaradi raka
- kronične bolezni pljuč (KOPB, zmerna do huda astma, emfizem, bronhitis, fibroza,...)
- kronične bolezni srca in ožilja (srčno popuščanje, koronarna bolezen, kardiomiopatija, arterijska hipertenzija na terapiji)
- kronična ledvična bolezen
- kronične bolezni jeter (ciroza jeter, kronični hepatitis,...)
- kronične nevrološke bolezni (možganska kap, TIA, cerebralna paraliza, multipla skleroza, epilepsija, demenca, Parkinsonova bolezen, živčno-mišična obolenja...)
- sladkorna bolezen
- psihiatrične bolezni (shizofrenija, bipolarna motnja, motnje v duševnem razvoju, avtizem,...)
- osebe, ki imajo zaradi bolezni ali zdravil oslABLjeno delovanje imunskega sistema
- debelost (BMI ≥ 40 kg/m²)
- bolniki s funkcionalno ali anatomsko asplenijo (vključuje srpastocelično anemijo, talasemijo)
- revmatološke bolezni
- avtoimunske bolezni
- bolniki z dednimi metaboličnimi motnjami
- slepe in slabovidne osebe
- nosečnice (tudi spadajo v prednostno skupino »kronični bolniki«)
- ostali kronični bolniki, ki imajo tveganje za težji potek bolezni covid-19 po presoji izbranega osebnega zdravnika